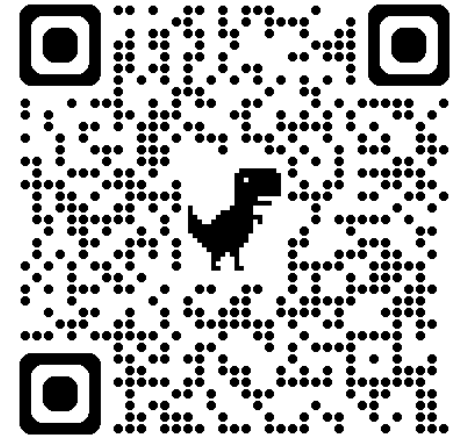

Att möta demografisk förändring tillsammans

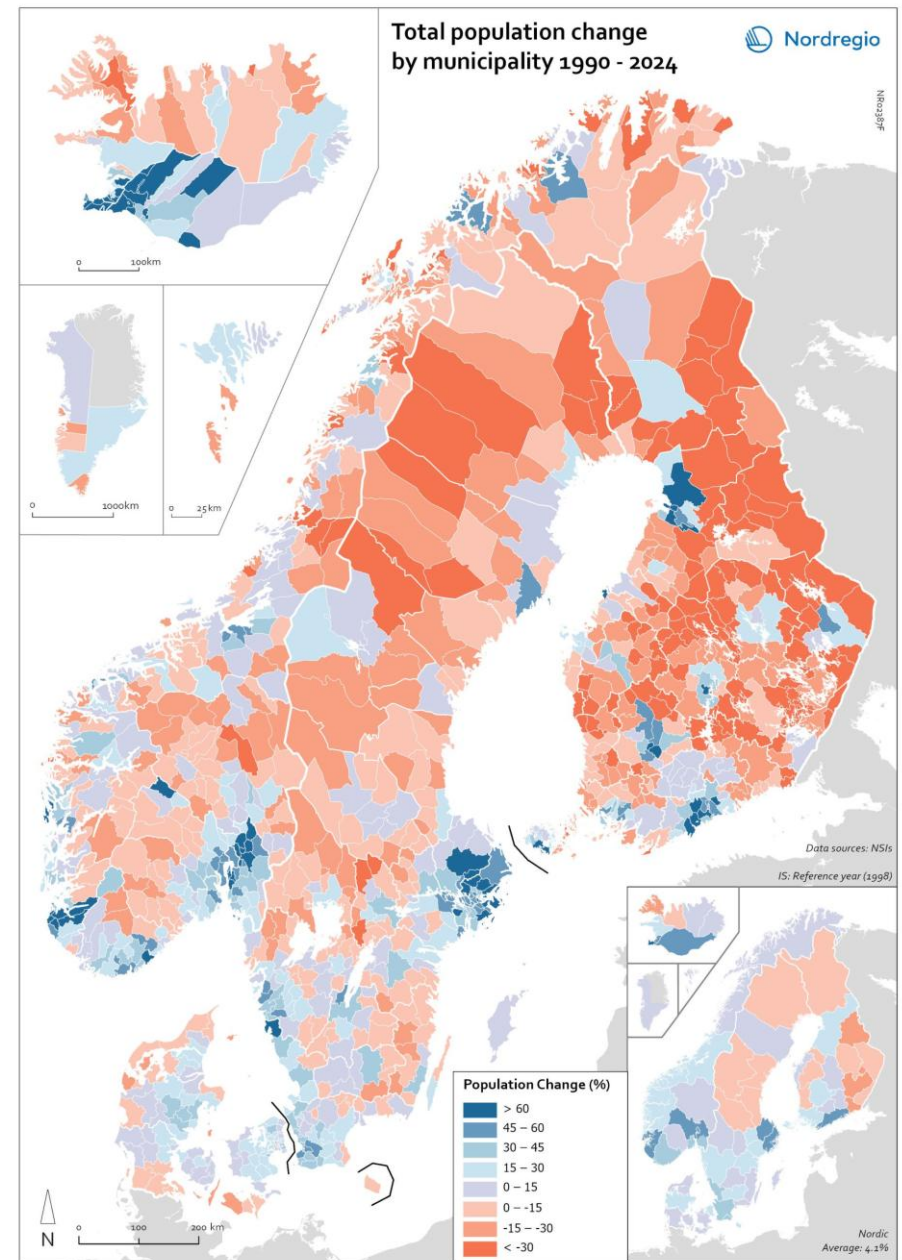
Josefina Syssner

Centrum för kommunstrategiska studier

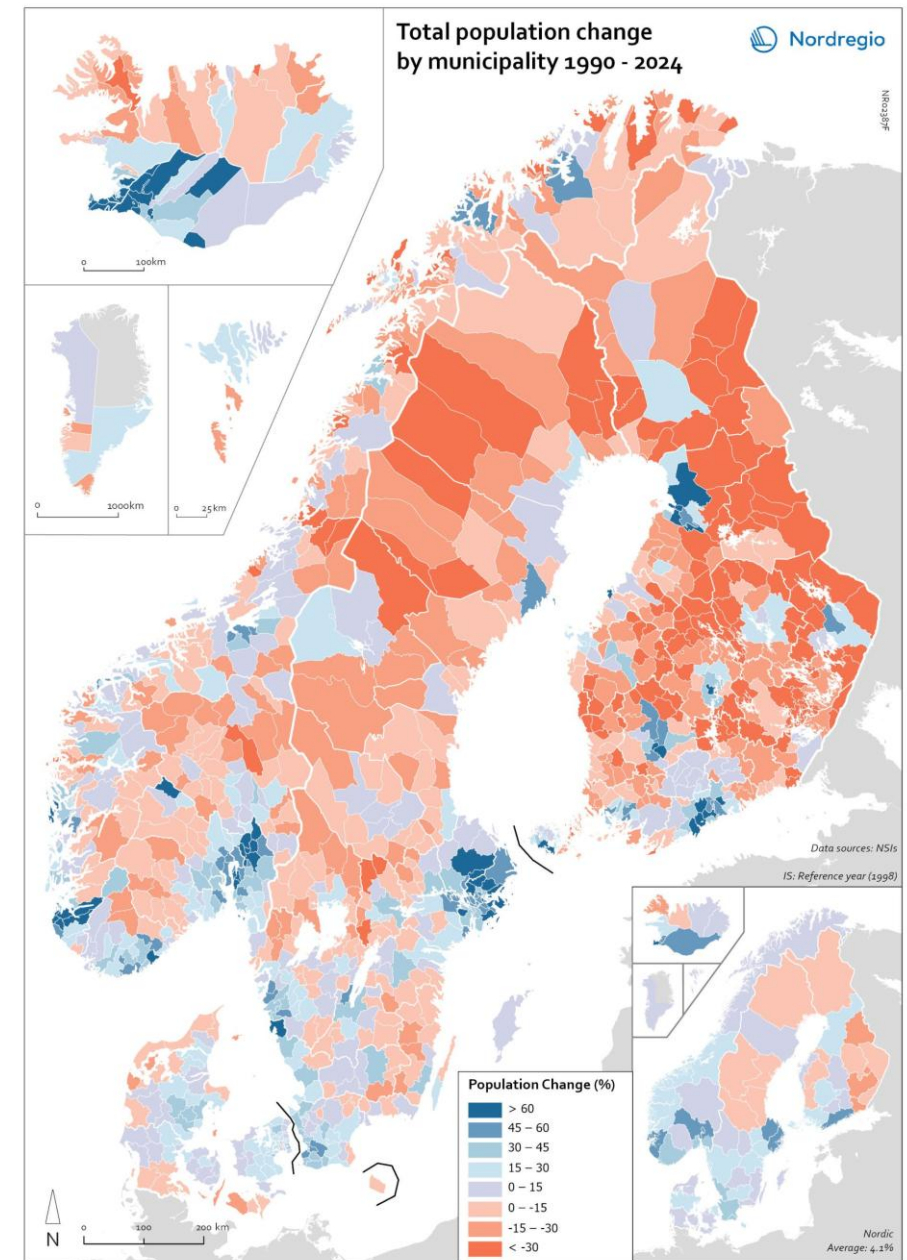
- Linköpings universitet
- Kommunerna i Östergötland
- Formas, Länsförsäkringars forskningsfond, Vetenskapsrådet, Tillväxtverket, Vinnova, Mistra...

... forskning som är betydelsefull för kommunerna.

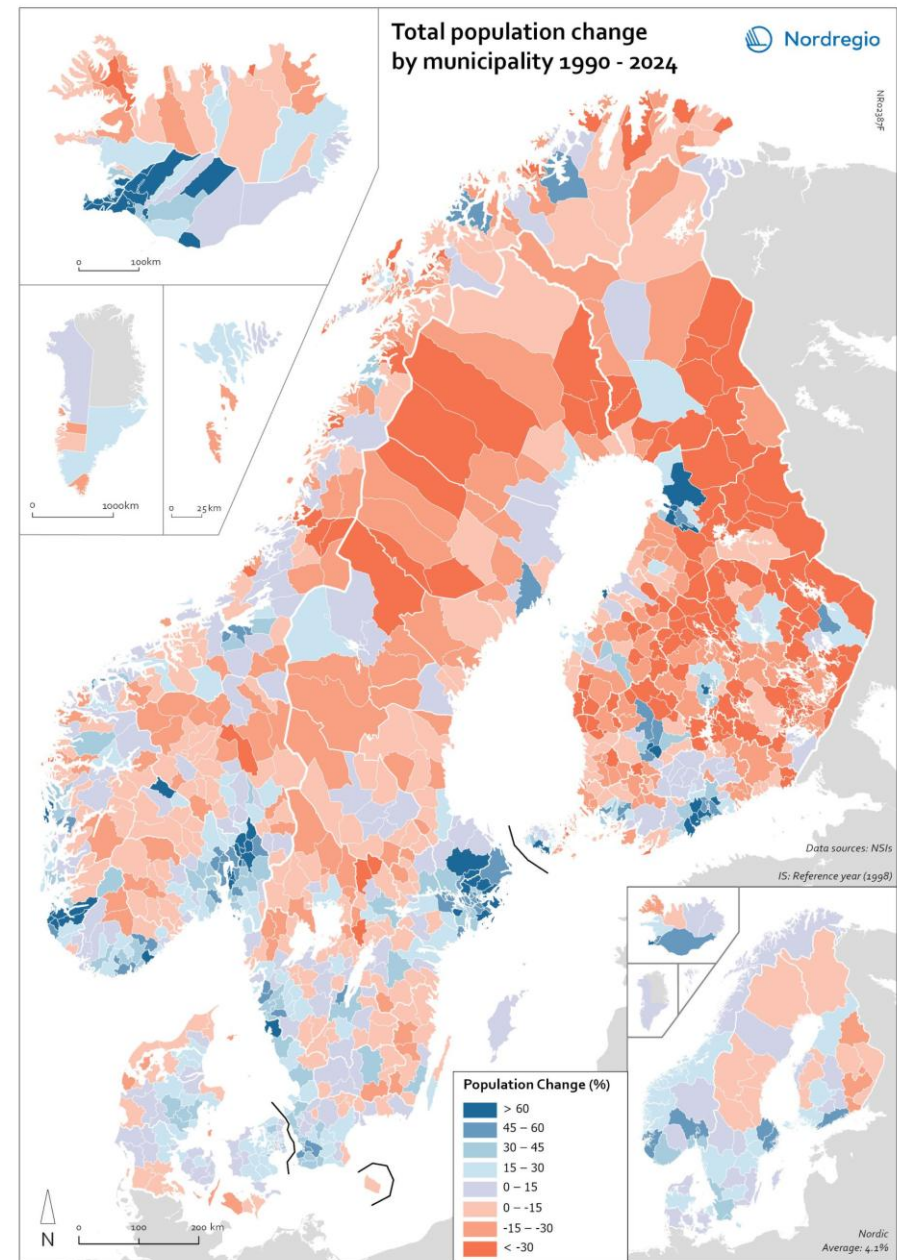
Befolkningsnedgang i kystkommuner: – Nedslående

Befolkningsnedgang i kystkommuner: – Nedslående

Rekordlåga födseltal kan få dramatisk effekt på våra samhällen

DEBATT 21:00 måndag, 13 oktober, 2025

Befolkningsnedgang i kystkommuner: – Nedslående

Rekordlåga födseltal kan få dramatisk effekt på våra samhällen

DEBATT 21:00 måndag, 13 oktober, 2025

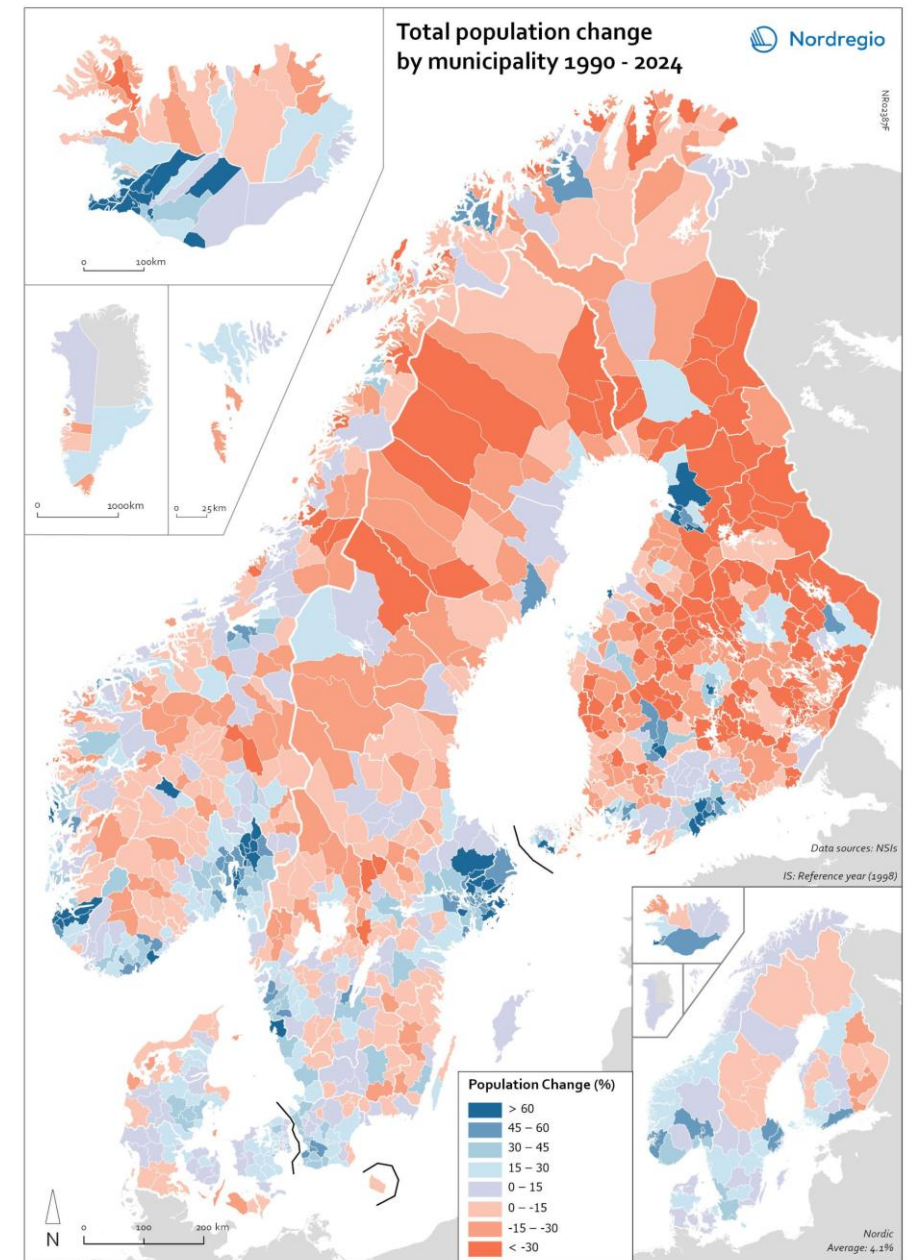
Nyheder Sport Vejr TV

Seneste Korte videoer Trump i Det Hvide Hus Krigen i Ukraine Politik Krimi Sa

Samfund

Professor med vild 100-års forudsigelse: - På et tidspunkt forsvinder befolkningen

Fødselstallet i Midt- og Vestjylland er styrttykket de seneste år. Ifølge en professor i demografi kan det få alvorlige konsekvenser.

Befolkningsnedgang i kystkommuner: – Nedslående

Rekordlåga fødseltal kan få dramatisk effekt på våre samhällen

DEBATT 21:00 måndag, 13 oktober, 2025

Professor med vild 100-års forudsigelse: - På et tidspunkt forsvinder befolkningen

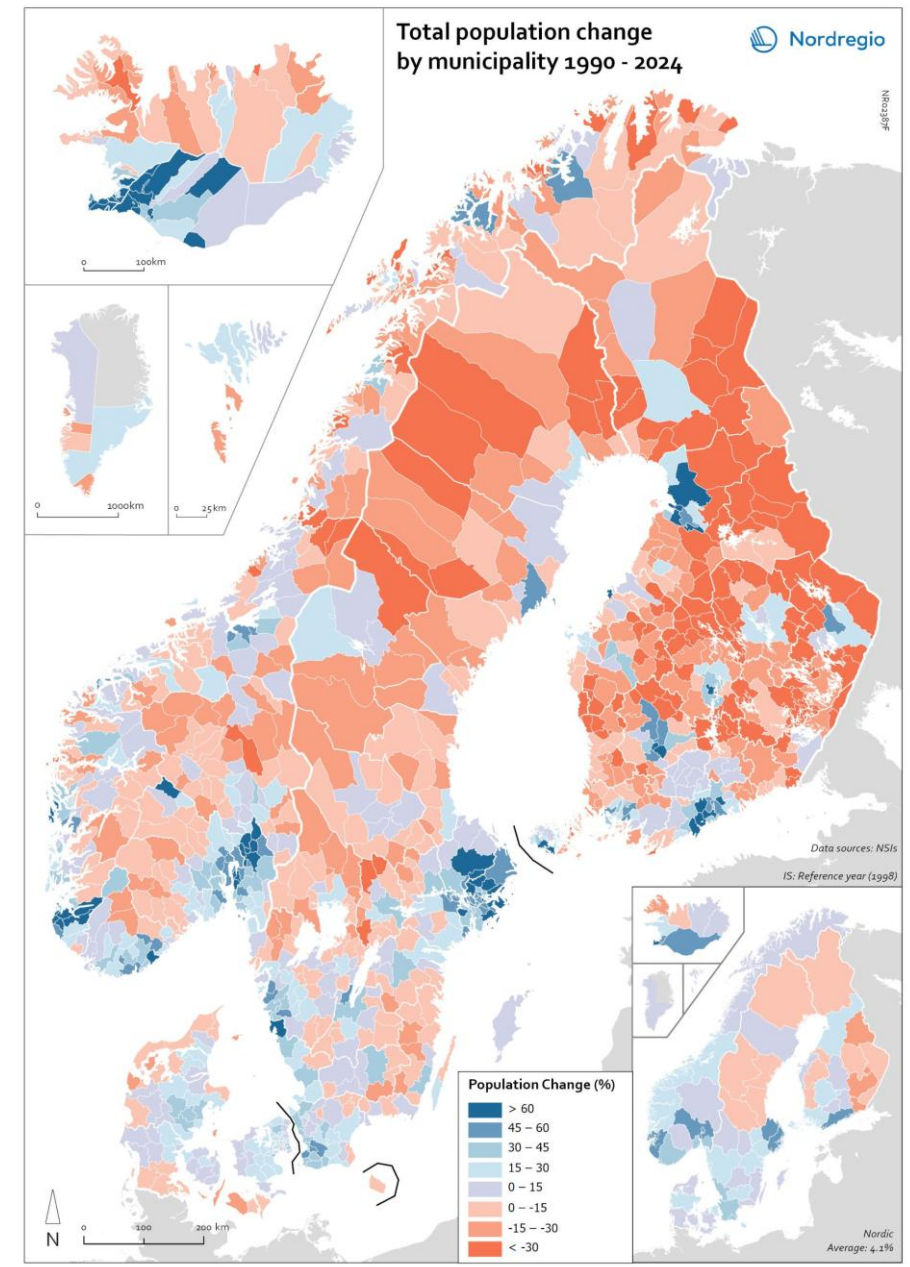
Fødselstallet i Midt- og Vestjylland er styrttykket de seneste år. Ifølge en professor i demografi kan det få alvorlige konsekvenser.

VT

HULTSFRED

Debatt Vi vägrar acceptera att Hultsfreds kommun krymper

Publicerad 2 juli 2026, kl 16:30

Befolkningsnedgang i kystkommuner: – Nedslående

Rekordlåga fødseltal kan få dramatisk effekt på våra samhällen

DEBATT 21:00 måndag, 13 oktober, 2025

Professor med vild 100-års forudsigelse: - På et tidspunkt forsvinder befolkningen

Fødselstallet i Midt- og Vestjylland er styrttykket de seneste år. Ifølge en professor i demografi kan det få alvorlige konsekvenser.

VT

HULTSFRED

Debatt Vi vägrar acceptera att Hultsfreds kommun krymper

Publicerad 2 juli 2026, kl 16:30

Sjávarútvegur

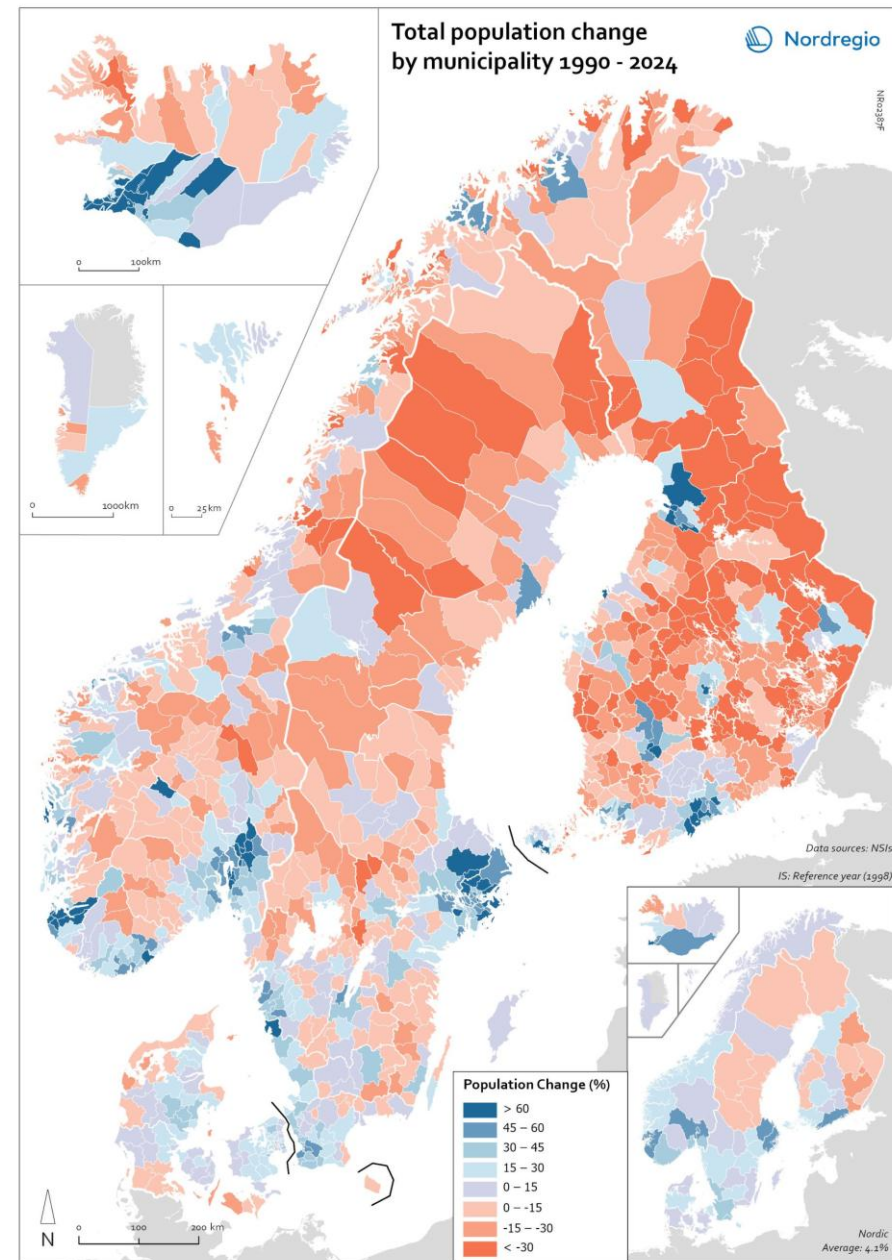
FacebookTwitterLinkedIn

Óttast fólksfækkun ef ekki verður hægt að treysta á skelbætur áfram

Helmingi minni kvóta er úthlutað í skelbætur og línuvinnun í ár en í fyrra. Ráðherra ætlar að auka sértækan byggðakvóta til að vega upp á móti breytingunum, sem gætu haft talsverð áhrif á útgerðir.

Selma Margrét Sverrisdóttir
2. desember 2025 kl. 16:24 GMT

MenuSpeakerPlay buttonA A A

Demografisk förändring

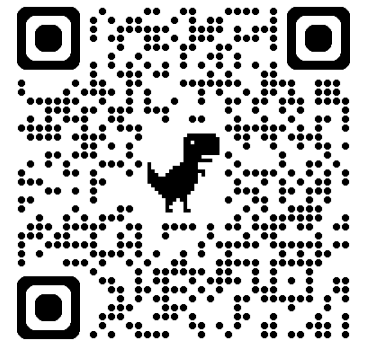

KONSEKVENSER

- Fysisk infrastruktur blir överdimensionerad
- Lägre skatteintäkter
- Högre kostnader per invånare
- Kompetens och kvalitet i välfärdstjänster
- Politik, legitimitet och demokrati

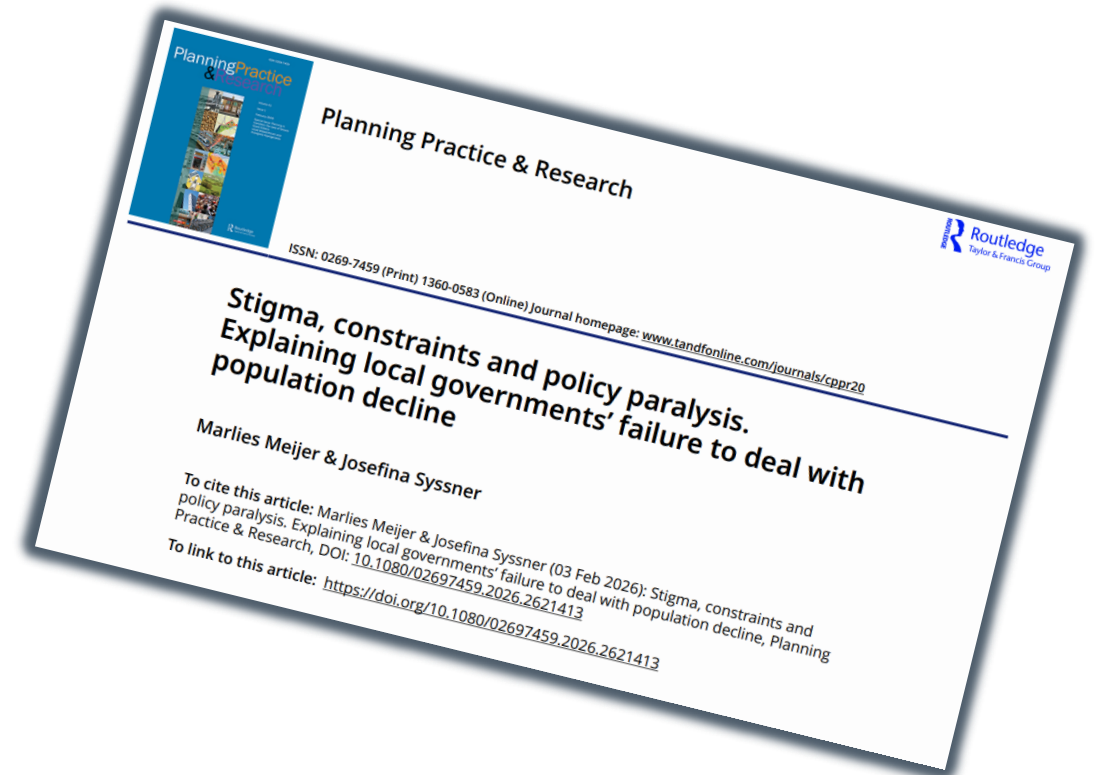
Vedertagna strategier

- Befolkningsminskning ignoreras.
- Tillväxt har varit det primära målet.
- Kommuner agerar – men åtgärderna är ofta ad hoc snarare än strategiska.

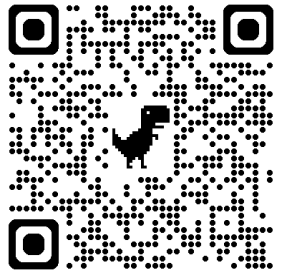
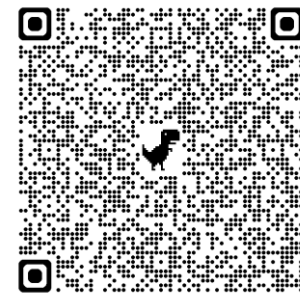
Varför är det så svårt?

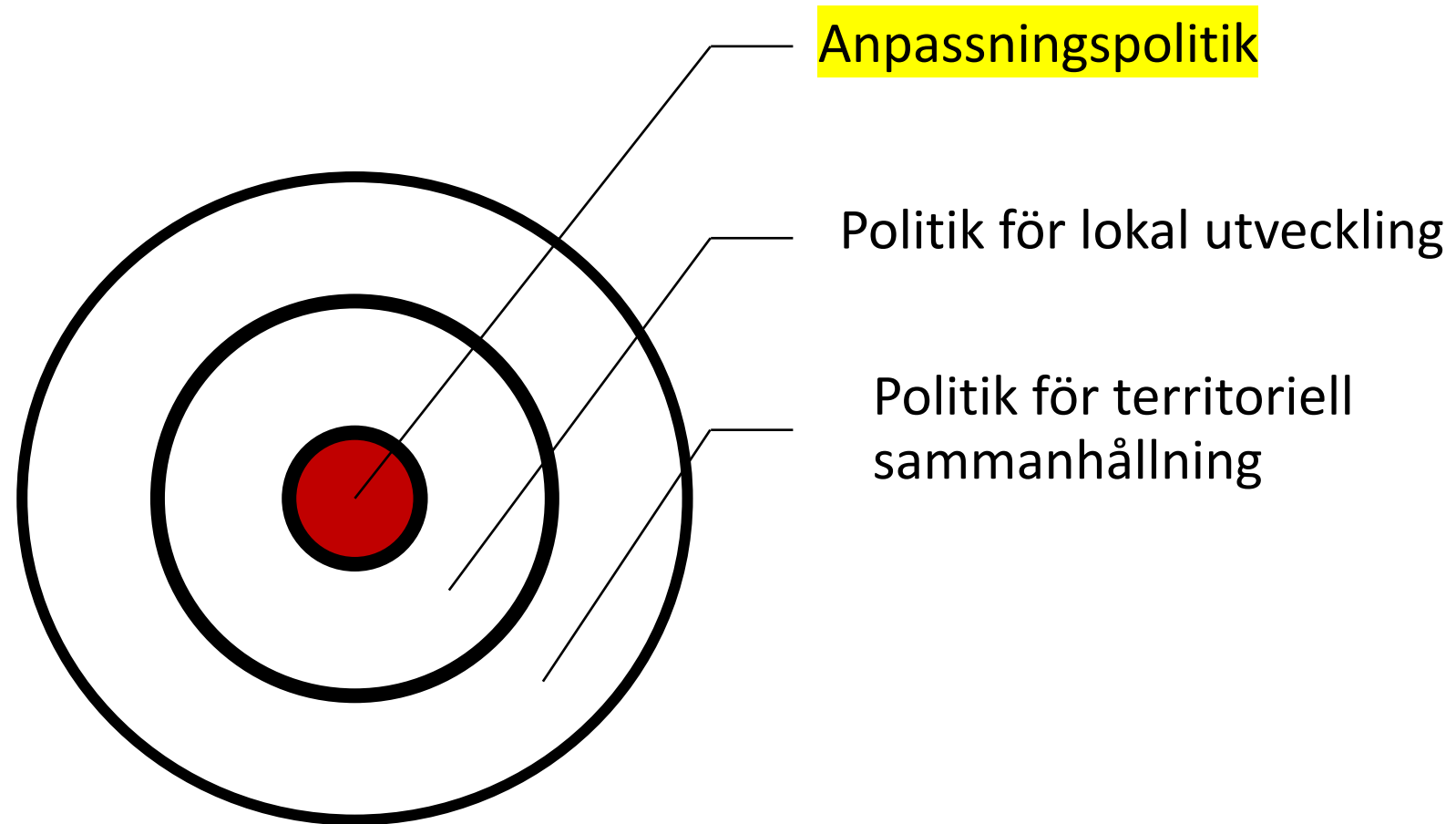
- Politik & demokrati.
- Målberoenden.
- Normer och stigman.
- Timing & politisk kortsiktighet.
- Begränsad tid och resurser för strategiskt arbete.
- Bristande kunskap, få förebilder.

Vad ska vi göra åt det?

- Flera saker samtidigt!
- Arbeta med långsiktig anpassning.
- Fortsätt jobba med utveckling.
- Ställ krav på staten.

ANPASSNINGSPOLITIK

ÅTGÄRDER:

Mellankommunala samarbeten, samverkan med civilsamhälle, nya verksamhetsformer. Tydligare prioriteringar. Skattehöjning.

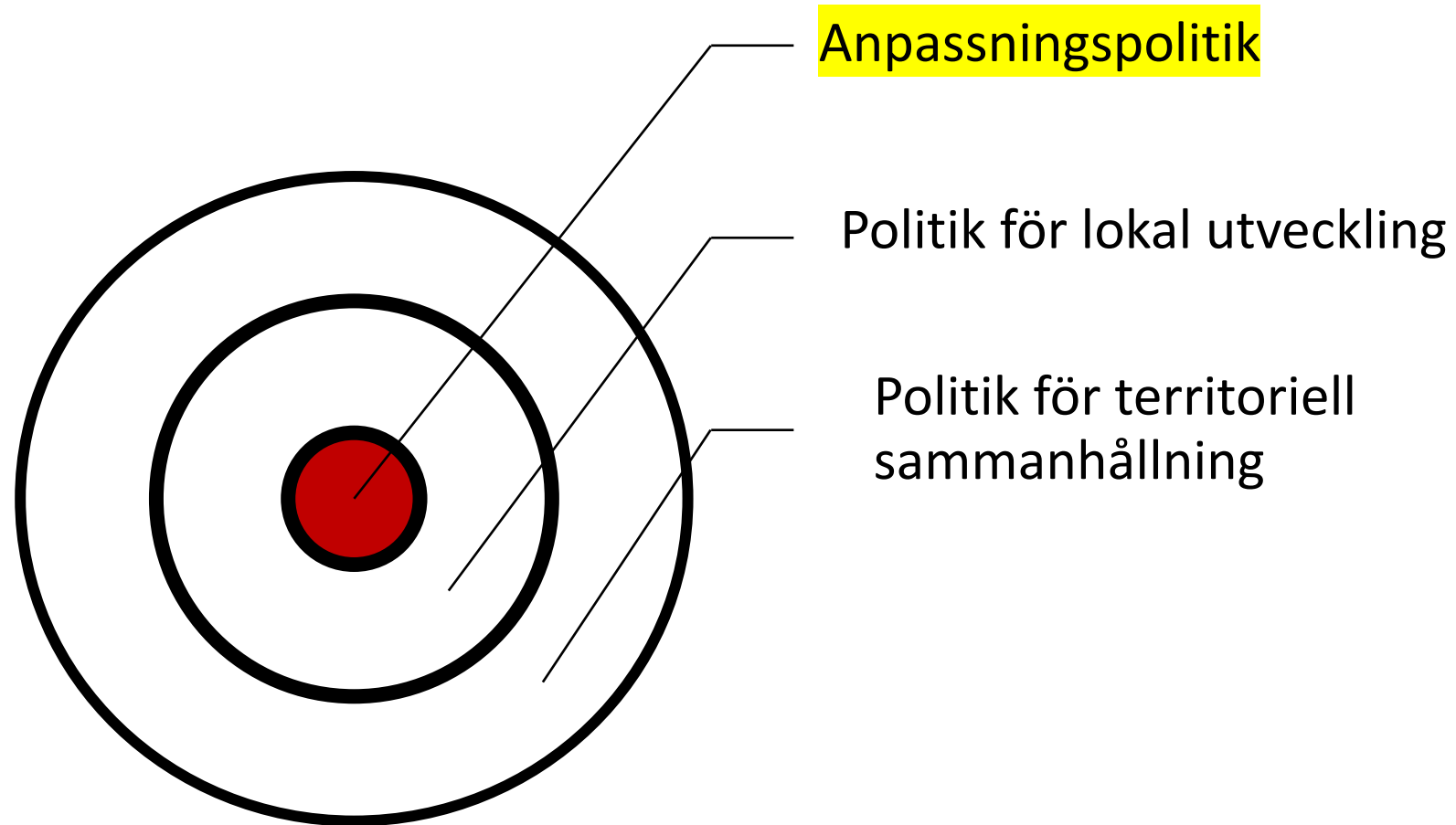
SOM SYFTAR TILL

att anpassa kommunens organisation och verksamhet efter rådande och framtida förutsättningar.

SOM SKA RESULTERA I

... en ekonomi i balans, bibehållen kvalitet trots minskade resurser.

ANPASSNINGSPOLITIK

ÅTGÄRDER:

Mellankommunala samarbeten, samverkan med civilsamhälle, nya verksamhetsformer. Tydligare prioriteringar. Skattehöjning.

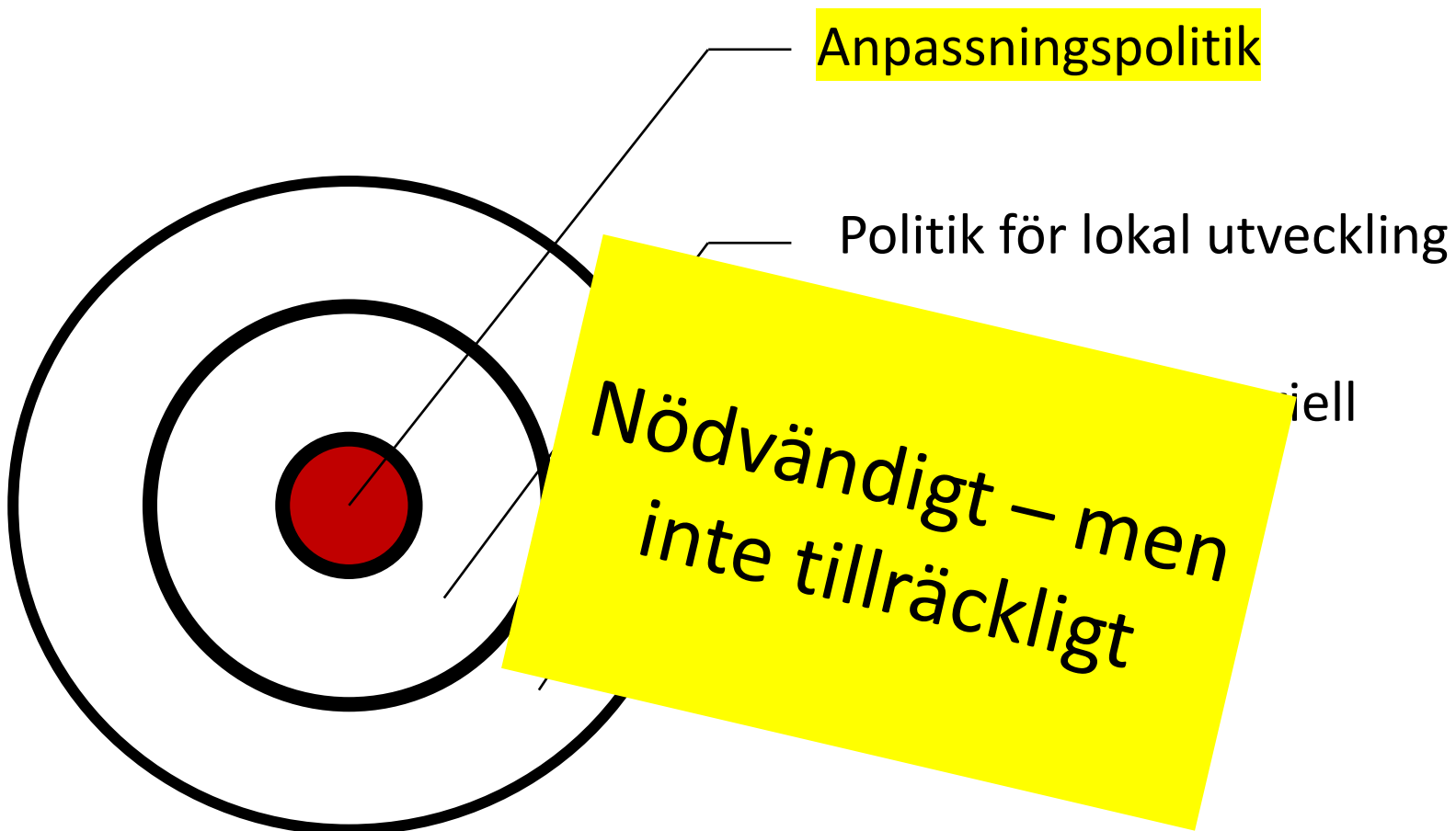
SOM SYFTAR TILL

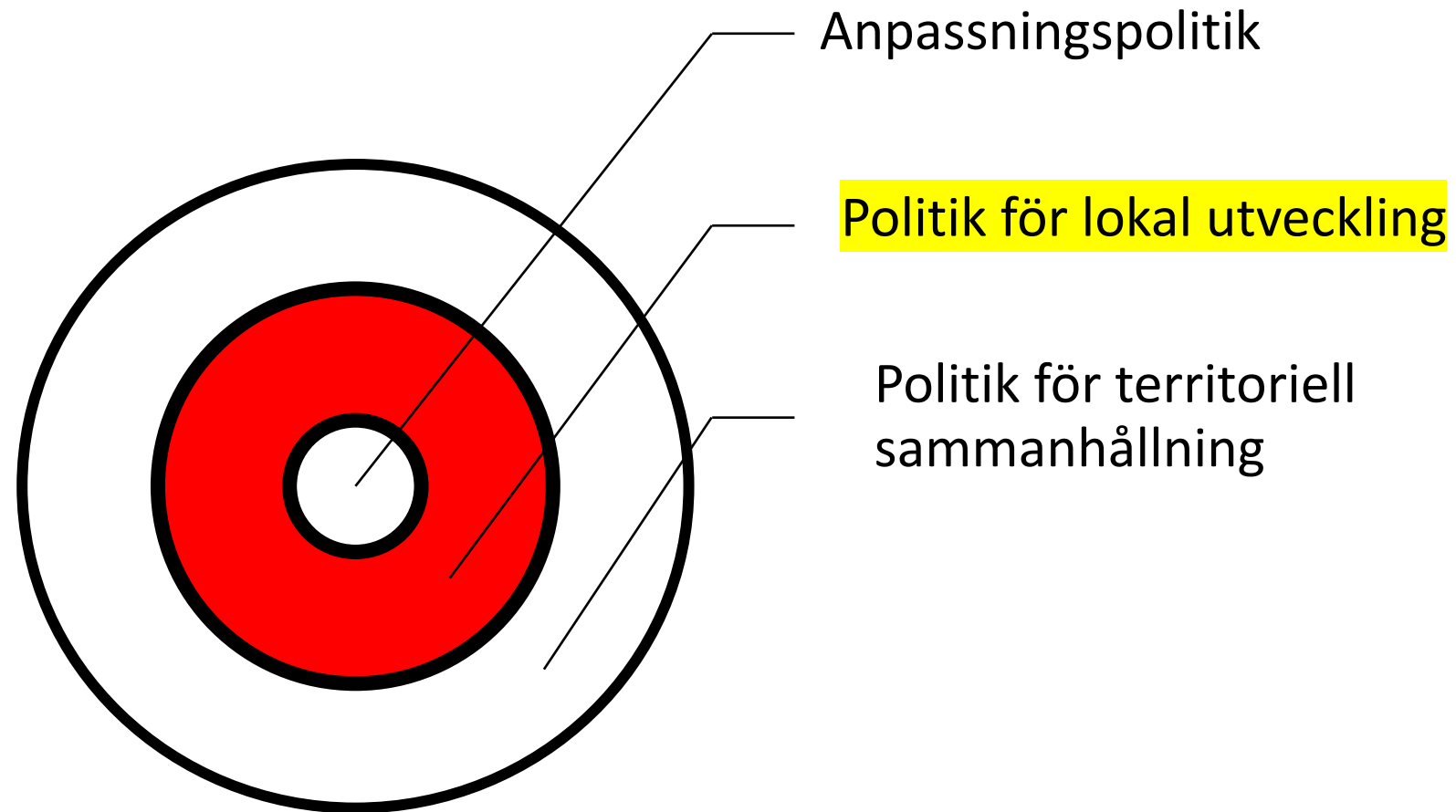
att anpassa kommunens organisation och verksamhet efter rådande och framtida förutsättningar.

SOM SKA RESULTERA I

... en ekonomi i balans, bibehållen kvalitet trots minskade resurser.

UTVECKLINGSPOLITIK

ÅTGÄRDER:

Platsutveckling, entreprenörskap,
företagsklimat, investeringar, bostadsmarknad,
besöksnäring.

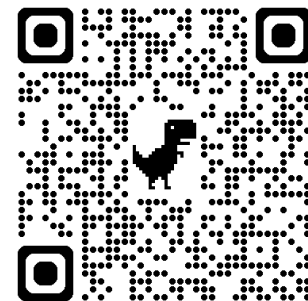
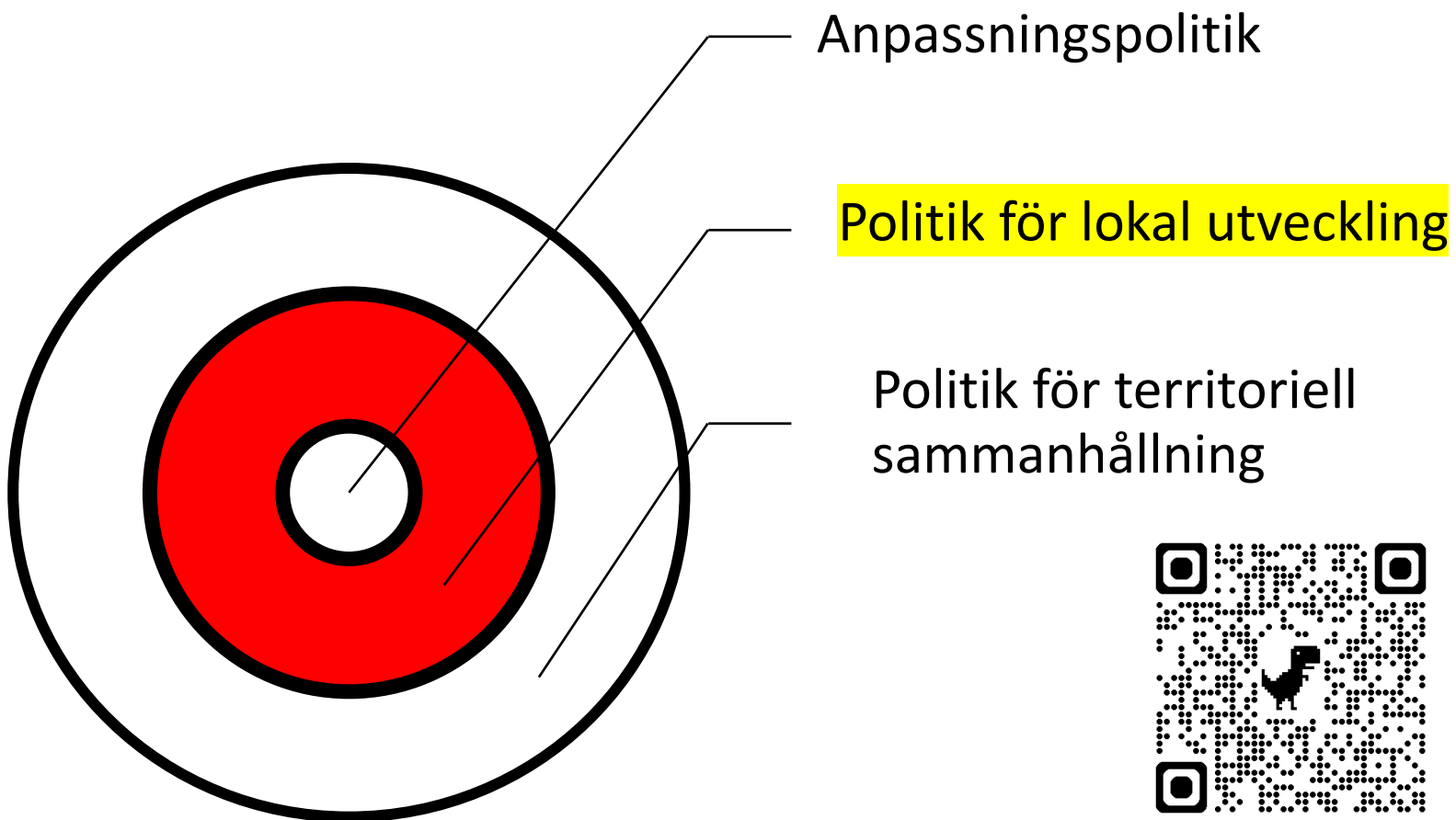
SYFTAR TILL

att skapa utbud & efterfrågan på lokala
marknader, en mer diversifierad lokal
arbetsmarknad.

SOM SKA RESULTERA I

... ett förstärkt skatteunderlag & bättre
förutsättningar för att leva bo och verka i
kommunen.

UTVECKLINGSPOLITIK

ÅTGÄRDER:

Platsutveckling, entreprenörskap,
företagsklimat, investeringar, bostadsmarknad,
besöksnäring.

SYFTAR TILL

att skapa utbud & efterfrågan på lokala
marknader, en mer diversifierad lokal
arbetsmarknad.

SOM SKA RESULTERA I

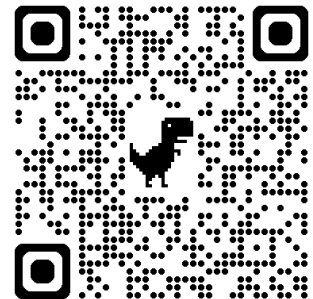
... ett förstärkt skatteunderlag & bättre
förutsättningar för att leva bo och verka i
kommunen.

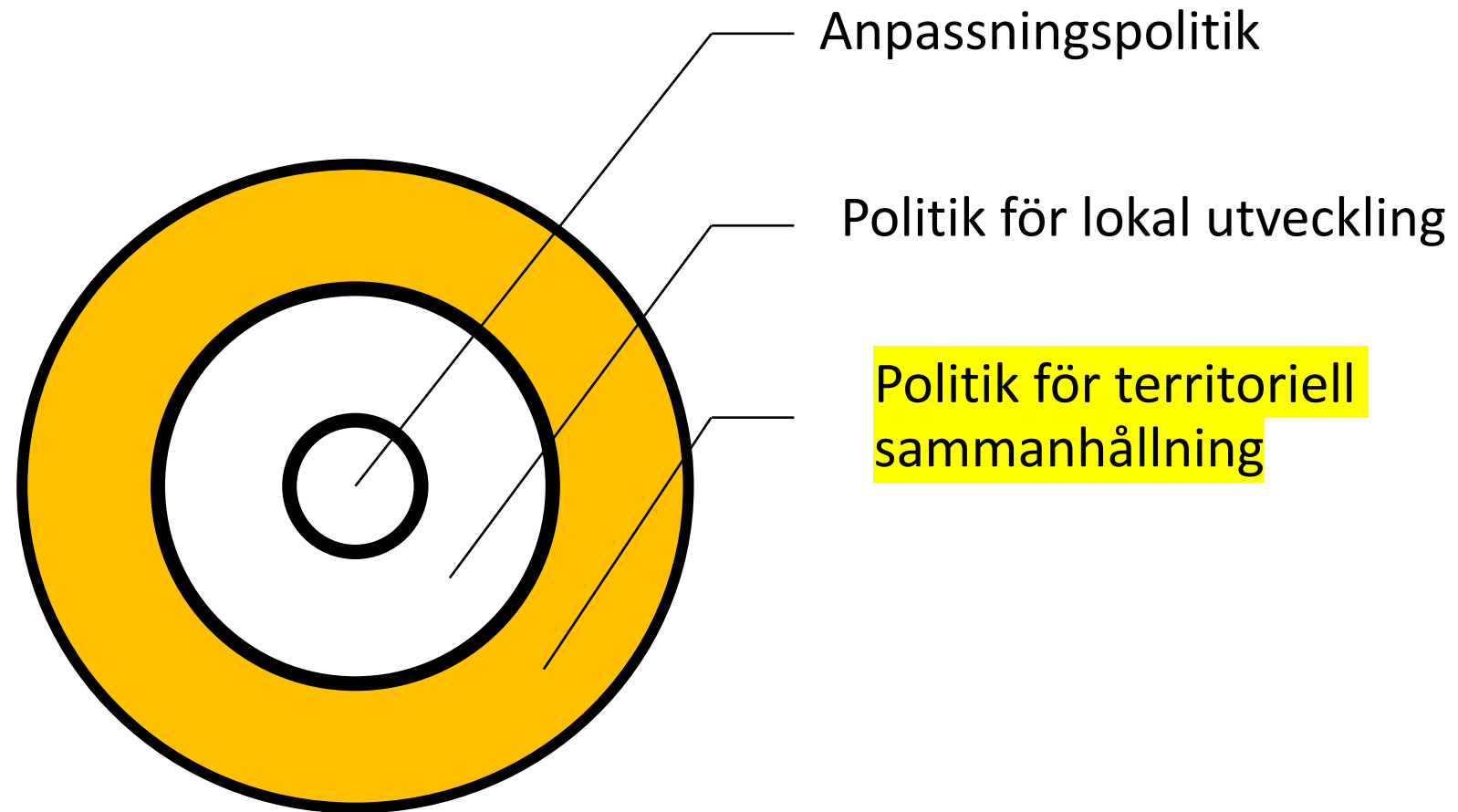
Kommunerna
löser inte detta på
egen hand.

Anpassningspolitik

Politik för lokal utveckling

Politik för territoriell
sammanhållning

SAMMANHÅLLNINGSPOLITIK

ÅTGÄRDER:

Kommunalekonomisk utjämning, assymetri, kunskapsstöd.

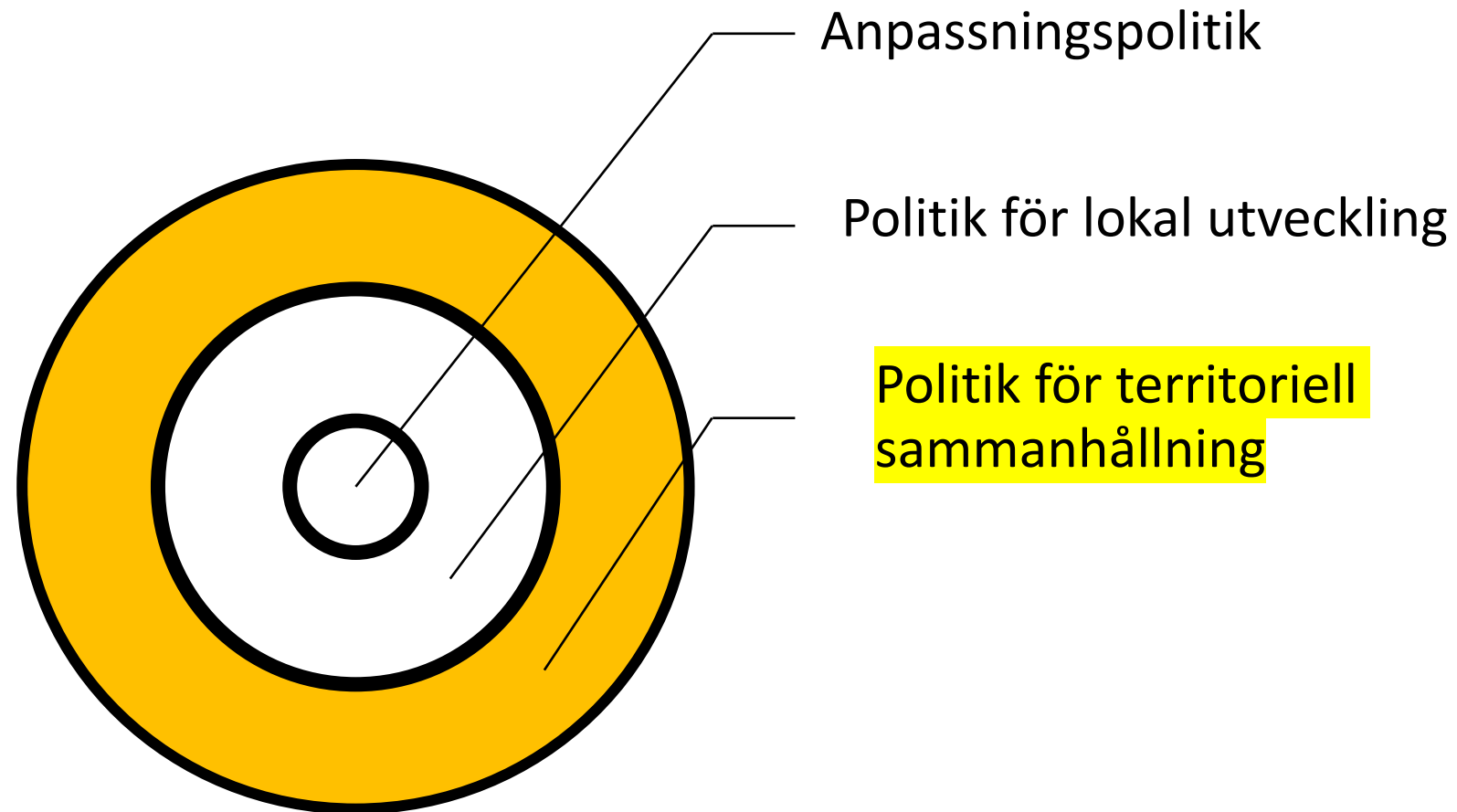
SOM SYFTAR TILL

att skapa likvärdiga förutsättningar för kommuner att hantera sina lagstadgade uppdrag.

SOM SKA RESULTERA I

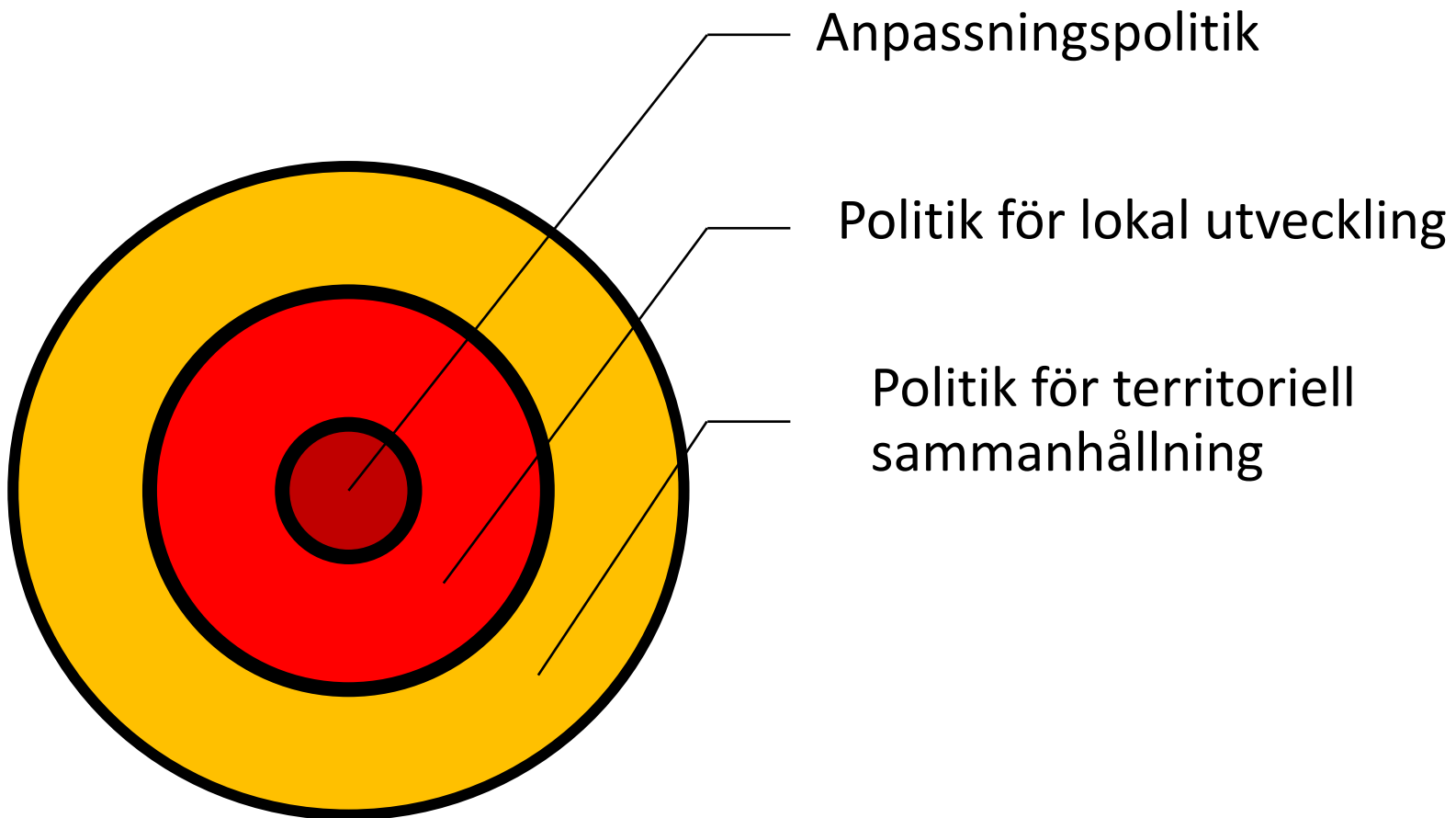
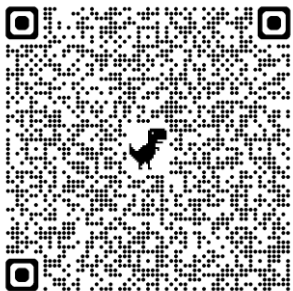
... Likvärdiga levnadsvillkor och rättigheter.

Place-Based Policies for the Future

Advancing the debate on the rationale for place-based policies, in which circumstances they should be used, and what type of place-based policies might be relevant in a given context.

Flagship Report: Place-based Policies for the Future

Mål på flera nivåer (Trehjulingen)

- Mål för den kommunala organisationen (anpassning).
- Mål för kommunen, lokalsamhällena, regionen (lokal utveckling).
- Mål (krav) man kan driva i relation till staten.

*... Vad pratar vi om? Vem har ansvaret?
Fastnar vi i några av lagren? Vem fastnar var? Vilka konsekvenser får det?
Hur får vi lagren att hänga ihop?*

Mål på flera nivåer (Trehjulingen)

- Mål för den kommunala organisationen
- Mål för kommunen, lokalsamhällena, regionen
- Mål (krav) man kan driva i relation till

Vilken blir er roll i relation till
de tre uppgifterna/målen?

Kunskapsstöd, facilitator,
nätverksskapare, lobbyist?

... Vad pratar vi om? Vem?

Fastnar vi i några av lagren? Vem fastnar var? Vilka konsekvenser får det?

Hur får vi lagren att hänga ihop?

Josefina Syssner

www.liu.se

Kim Karlsson, Expertavdelningen

liu.se